

A NYÁR ÉS FŰZ SZAPORÍTÓANYAG KONCENTRÁLT TERMELÉSÉNEK HELYZETE

Dr. Papp
László

A nyár és fűz szaporítóanyag termelésének átállítása a 11/1969. MÉM rendeletnek megfelelően sok nehézséggel történt. Az átmeneti időszakban zavarok jelentkeztek mind az ültetési anyag, mind a dugvány ellátásban.

1971 őszén harmadízben végeztük el a nyár és fűz szaporítóanyag termelésének ellenőrzését és minősítését. A munka során szerzett tapasztalatok alapján nyugodtan meg lehet állapítani, hogy az átmeneti nehézségek korszaka lezárult. Nézzünk először néhány termelési adatot ennek igazolására.

ALAPANYAGTERMELÉS

A nyár szaporítóalanyagot három, a fűzét egy törzsanyatelep hivatott előállítani. A három nyártörzsanyatelep közül a derecskei és a bánkúti termelése beállt. A bajti törzsstelep létesítése 1971 tavaszán történt meg.

A törzsanyatelepeken 1971 őszén minősített simadugvány mennyiségét az 1. táblázat tartalmazza.

1. táblázat

A törzsanyatelepek termelése

Törzsanyatelep	'I-214'		O. ny.		Ko. ny.		Fűz	
	terv	tény	terv	tény	terv	tény	terv	tény
	1000 db							
Derecske	500	1870	480	1200	230	486	—	—
Bánkút	560	1506	410	1400	270	111	—	—
Bajti	620	260	420	72	—	—	—	—
Béda	—	—	—	—	—	—	3000	510
Országosan	1680	3636	1310	2692	500	597	3000	510

A nyár törzsanyatelepek már 1972 őszén sokkal több dugványt szolgáltatnak, mint amennyi a körzeti keretek alpanyagszükséglete. A felesleg olasznyárból mintegy 2,0 millió, az óriásnyárból 1,4 millió. Holott a bajti törzsanyatelep első évi termelése még nem számottevő. A bédai fűz-törzsanyatelepet 1970-ben kezdték telepíteni, 1972-ben bővítették és még tovább bővül. Termelési feladatának előreláthatólag két év múlva eleget tud tenni.

Ültetési anyag termelés. A 26 engedélyes csemetekertben minősített anyagot a 2. táblázat összesíti. Vagyis kerekén 9,5 millió gyökeres dugvány áll rendelkezésre. Ez 1,0 millióval több, mint amit az erdőrendezőség 1973. évre szükségként megadott.

2. táblázat

Ültetési anyagtermelés

Fajta	Dugványozva		Minősítve 1000 db		Kihozatal		
	ha	1000 db	I. oszt.	II. oszt.	1000 db	db/ha	%
			gyökeres dugvány				
'I-214'.....	157,2	8 811	3376	2296	5672	36 000	64
Óriásnyár	88,2	5 236	2129	1370	3499	39 000	66
Korainyár	11,5	855	260	223	370	33 000	45
Együtt	257,5	14 902	5765	3889	9545	37 000	64

A felesleg onnan ered, hogy sok csemetekertben most sem különítették el a szaporítótelepet és a dugványtermesztésre hivatott anyagot is gyökeres ültetési anyagként leltározták fel.

Örvedetes jelenség viszont, hogy a dugványkihozatal 64⁰/₀-ra emelkedett. Holott 1970-ben 50, 1971-ben 58⁰/₀ volt ez az érték. És hogy ennek további növelésére milyen lehetőség van, mutatja néhány csemetekert, ahol a 80⁰/₀-ot is elérték.

Örvedetes jelenség az is, hogy az I. és II. osztályú ültetési anyag egymáshoz viszonyított aránya lényegesen megváltozott. Míg az elmúlt években az első osztályú anyag aránya a 30⁰/₀-ot sem érte el, a fenti táblázat alapján ez a szám 61⁰/₀. És ez is tovább növelhető. Jó példa erre a bánkúti csemetekert, ahol a termelt ültetési anyag 71⁰/₀-a I. osztályú.

SIMADUGVÁNYTERMELÉS

A jövő évi gyökereztetéshez szükséges simadugványt az engedélyes kertekben szaporítótelepen kellett volna megtermelni. Az 1971. évi őszi becslés szerint van:

'I-214'	2670 ezer db
Óriásnyár	2063 ezer db
Korai nyár	260 ezer db
összesen:	4993 ezer db

Mint láttuk, a törzsanyletelepek feleslege kerekén 3,5 millió. Így 8,5 millió db simadugvánnyal lehet számolni. A hiány kb. 4,0 millió db. A feleslegben levő gyökeres anyagból azonban ez pótolható.

Megállapítható tehát, hogy a nemesnyár szaporítóanyag-termelése egyenesbe jutott. A faalakú fűzek tekintetében még kedvezőtlen a helyzet. A következő évben azonban már ez is helyreigazodhat.

Az ellenőrzés során azt is meg lehetett állapítani, hogy a termelő kertek nem minden esetben kapták meg azt a keretszámot, amire termelésüket rá kellett volna állítani. Rendkívül fontos e tekintetben a rendeletben előírt koordinálás elvégzése. Különben könnyen megtörténhet, hogy ahol most felesleg van, kevesebbet dugványoznak és a jövő évben ismét hiány léphet fel.

Nagy baj az is, hogy a termelő üzemek nem tartják be minden esetben a technológiai fegyelmet. A nyár és fűztermelő kertek száma 26. Üzemterv 15 kertre készült. A többire vonatkozólag üzemtervi útmutató áll rendelkezésre. Ahol az üzemterv előírásait megtartják, mind az ültetési anyag minőségében, mind a kihozatalban ugrásszerű változás következett be. Jó példa erre többek között a bánkúti, derecskei, dánosi, ásványrári csemetekert.

Az egészségügyi ellenőrzés során különösebb probléma nem merült fel. A délvidek egyes csemetekertjeiben erős jégverés volt. A sebek azonban idejében beforrtak. A bánkúti törzsanyatelepen van még erősebb rovarfertőzés. A gondos permetezés folytán azonban egy év alatt lényeges javulás következett be.

A nyár és fűz szaporítóanyag termelés helyzete tehát megnyugtató. A termelés korszerűsítésére tett intézkedések helyesnek bizonyultak.

634.0.174.475.2:632.954.001.4

**VEGYSZERES GYOMIRTÁSI
KÍSÉRLETEK EGYÉVES
ELEGYES
FENYŐTELEPÍTÉSBN**

*Kovács
József*

Az Egyházaskozár-szászvári „Haladás” MTSZ üzemi meliorációs terve mintegy 1000 ha erodált lejtős területnek erdővel való betelepítését írja elő. E program mintegy évi 70 ha első kivitelű erdősítéssel valósul meg. A telepítés, annak ápolása és a 300 ha-t meghaladó befejezetlen erdősítés ápolása a mi üzemünkben gyakorlatilag teljesen gépesített. Padkás talajelőkészítés ősszel, tavasszal rotációs kapás talajművelés, gépi ültetés, vegyszeres gyomirtás traktoros permetezővel. A talajfertőtlenítőszer gépi kijuttatása és bedolgozása még nem teljesen megoldott.

Az erdőtelepítés eredményességét döntően meghatározó ápolási munkák végrehajtásának bizonytalansága az ágazatra jellemző munkaerőhiány miatt a telepítés eredményes műszaki átadását kockázatosná teszi. Az első évre előírt kétszeri kézi ápolási munkát vegyszeres gyomirtással kellett helyettesítenünk.

1972 tavaszán telepítettünk a fent leírt módon először nagy területen (44 ha) elegyes fenyőerdőt. A tavasz folyamán tanulmányoztuk azokat a helyeket, ahol már foglalkoztak erdősítésben vegyszeres gyomirtással. A lomblevelű erdőknél egyértelmű pozitív eredményeket tapasztaltunk. Fenyőfélék vegyszeres gyomirtását illetően kevés próbálkozással találkoztunk, s megoszlottak a vélemények. Az az álláspont volt uralkodó, hogy első éves telepítésű fenyőknél eredményesen nem alkalmazható. Üzemi adottságunk diktálta kényszer hatására mégis pár ezer négyzetméteres területen különböző dózisban *Aktikon* és *Buvinol* gyomirtószerekkel állítottunk be kísérleteket.